

δύναμιν τῆς Παναγιοπούλας των, ἦν μετὰ τῆς ἱεροῦς σημαίας της, τῆς διατρήτου ἀπὸ τὰς σφαιρας τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἄλλων ἱερῶν σκευῶν φυλάσσουσιν εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον τοῦ παλαιοῦ φρουρίου, ἀνυπόμονοι μέχρις οὗ τὰ καταθέσωσι πάλιν εἰς τὸ πρῶτόν των σκῆνος. Κ' ἐνωτίζονται ἀκόμη, μέσω τῆς βοῆς τῆς τρικυμίας καὶ τοῦ φοβεροῦ ἀνασάσμου τῆς λεύκης καὶ τοῦ μορμύρου τῆς βρύσεως, τὴν γνωστὴν εἰς τοὺς πατέρας των γοερὰν φωνήν, ὡς κλητήριον σάλπισμα ἀντηχοῦσαν.

— Καρτερεῖτε!

A. ΚΑΡΑΒΙΤΣΑΣ

ΣΥΖΥΓΙΚΟΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ

Ἵ Ο Κέρκιος καὶ ἡ Κυρία Παραξερίδου μετέβησαν εἰς τὸ Νέον Θέατρον Ἀθηρῶν, διὰ τὴν ἀκούσασαν τὸ ἰταλικὸν μελόδραμα, καὶ ἔχον καθίσματα εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῆς αἰθούσης.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ἀφοῦ μὴ φορὰ ἀξιόθηκες καὶ ἡ εὐγενεία σου νὰ μὲ φέρης ἔς τὸ θέατρον, ἔπρεπε τούλάχιστον νὰ εὐρῆς θέσεις τῆς προκοπῆς. Ἐστὶ ὅμως θὰ εἶπες μέσα σου: «πολὺ τῆς εἶνε κ' αὐτό!»

Ο ΚΥΡΙΟΣ, ἔκπληκτος. — Μὰ, γυναϊκά μου, εἴμεθα εἰς τοὺς πρώτους πάγκους καὶ πρὸς τὴν μέσην· ἐπλήρωσα δέκα δραχμαὶς γιὰ τὰ καθίσματα αὐτὰ καὶ ὅλος ὁ κόσμος τὰ θεωρεῖ ἀπὸ τὰς καλῆτέρας θέσεις τοῦ θεάτρου. Ποῦ ἤθελες λοιπὸν νὰ σὲ πάω; ἔς τὸ δημοτικὸν θεωρεῖον;

Ἡ ΚΥΡΙΑ, προσβεβλημένη. — Γιατί τάχα μὲ τόσῃν εἰρωνείαν μοῦ μιλεῖς γιὰ τὸ δημοτικὸν θεωρεῖον; Κατὰ τὴν γνώμην σου θὰ τὸ ἐξευτέλιζα ἂν ἐπήγγαινα ἐκεῖ, ἔ!... Καλῆτερα νὰ μὴ με ἔφερνες ἔς τὸ θέατρο, ἀφοῦ εἶχες σκοπὸ νὰ μοῦ κἀνης τέτοια κομπλιμέντα.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Μὰ ὄχι, ὄχι! μόνον σοῦ τὸ εἶπα, γιὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω πῶς ὕστερα ἀπὸ τὸ δημοτικὸν θεωρεῖον καλῆτερα θέσεις εἶνε αἱ ἰδικαὶ μας; τὰ ἄλλα θεωρεῖα εἶνε πολὺ ὑψηλὰ· μ' ἔννοεις; Καὶ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ θεάτρου, ὅταν ἐξήγησα ἀπὸ τὰς καλῆτέρας θέσεις, μοῦ ἔδωκαν αὐτάς. Φαρῶ δὲ πῶς δὲν εἶνε καὶ ρθηνὰ δέκα δραχμαὶς!

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ἐτσι, πῆγες καὶ πέταξες δέκα δραχμαὶς, χωρὶς κἀν νὰ ἰδῆς ποῦ εἶνε τὰ καθίσματά μας; Ὡστε ἂν μὰς ἔβαζαν καὶ εἰς τὸ ὑπερῶον, δὲν θὰ ἔλεγεσ τίποτε.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Θέσις ποῦ πληρώνεται πέντε δραχμαὶς δὲν ἤμπορεῖ νὰ εἶνε εἰς τὸ ὑπερῶον.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ἀλλὰ εἶνε τέλος πάντων ἐδῶ ποῦ εἶνε, ἐδῶ ποῦ ἔτυχαν νὰ εἶνε...

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Δὲν ἔτυχαν τὰ ἐδιάλεξα ἐγὼ εἰς τὸ τυπωμένον σχέδιον τοῦ θεάτρου, ποῦ μοῦ εἰδείξαν ἔς τὸ ταμεῖον.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ὡστε τὰ πῆρες χωρὶς νὰ τὰ ἰδῆς, χωρὶς νὰ δοκιμάσης ἂν εἶνε μαλακά.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Μὰ κανένας δὲν συνειθίζει νὰ τὸ κἀνη αὐτό· ἔπειτα τὴν ἡμέρα εἶνε θεοσκότεινα ἐδῶ μέσα.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ἐχάθησαν τὰ φανάρια;

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Ὡ!

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Τί ὦ... Ἀλλὰ βέβαια τί σὲ μέλει ἂν πονέσουν τὰ κόκκαλά μου εἰς αὐτὰ τὰ σανίδια ποῦ μ' ἐκάθισες! Φτάνει ἐστὶ νὰ μὴ χαλάσης τὴν ἡσυχίαν σου.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Νὰ σοῦ βάλω τὸ ἔπανωφόρι μου νὰ καθίσῃς ἐπάνω;

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ὡραῖο προσκεφαλάκι!... Ὅλα σου τα κομπλιμέντα εἶνε τοῦ αὐτοῦ εἶδους. Ἄντι νὰ μοῦ στρώσης τὸ ἔπανωφόρι σου, καλῆτερα θὰ ἔκαμνες νὰ πᾶς ν' ἀνοίξης τὴν πόρτα ν' ἀναπνεύσω λιγάκι ποῦ μ' ἐπνιξε ἡ γειτόνισσά μου ἐδῶ μὲ τὸ πατσουλί.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Μὰ πῶς ἔμπορὸν ν' ἀναστατώσω ὅλον τὸν κόσμον γιὰ νὰ περάσω ἀφοῦ ἄρχισεν ἡ παράστασις;

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ἄ, βέβαια, γιὰ τοὺς ξένους σὲ μέλει καὶ γιὰ μένα, γιὰ τὴν μετέρα τῶν παιδιῶν σου, δὲν σε μέλει τίποτε.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Ἐπειτα καὶ ἂν τὴν ἄνοιγα θὰ ἐγίνετο βεῦμα καὶ ὅλοι θὰ ἔτρεχαν νὰ τὴν κλείσουν.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ὡστε πρέπει καὶ καλά νὰ λιποθυμήσω ἐγὼ γιὰ τὸ χατήρι αὐτῆς ἐδῶ.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Σοῦτ! νὰ μὴ σ' ἀκούσῃ!

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Νὰ μὴ μ' ἀκούσῃ; ἄς μὴν ἔβαζε πατσουλί, σὰν καμμιά πατσαθούρα.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Πατσουλί βάζουν καὶ καθὼς πρέπει κυρία.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Μὲ ἄλλους λόγους ἐγὼ δὲν εἶμαι καθὼς πρέπει· νέο κομπλιμέντο πάλι! Κρίμα ποῦ δὲν ἐπῆρες ἐστὶ αὐτὸ τὸ μυρωδάτο φρούτο νὰ κάθεται, ὅπως κάθεται παρέκει· ὁ ἄντρας της ἔς τὸ πλάι της σὰν στύλος.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Κάνει ὁ ἄνθρωπος ὅτι ἔπρεπε νὰ κἀνωμε κ' ἐμεῖς προσέχει εἰς τὴν παράστασιν.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ὡραῖα παράστασις! δὲν καταλαβαῖνον τίποτε!

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Ἄν ἐπρόσεχες... ἂντι νὰ ὀμιλῆς.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Νὰ κἀθωμαι μὲ κλειστὸ στόμα, βουβῆ;...

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Δὲν εἶπα αὐτὸ... Ἀλλὰ τέλος πάντων, ἄμα ἀνοίξῃ ἡ σκηνή, εἶνε συνήθεια νὰ μὴ μιλῇ κανεὶς.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Καὶ νὰ βλέπῃ αὐταὶ τῆς ἀηδίας!

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Δὲν μοῦ φαίνονται ἀηδίας...

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ἐτσι ἔ! καὶ ποῦ γίνονται, σὲ παρακαλῶ, αὐτὰ ποῦ βλέπεις τώρα ἐπάνω εἰς τὴν σκηνήν; Ἐνῶ τοὺς κυνηγοῦν καὶ βιάζονται νὰ φύγουν, αὐτοὶ κάθονται καὶ τραγουδοῦν, καὶ ὄχι ἕνας ἕνας, παρὰ ὅλοι μαζί. Ἐπειτα ὅποιος μπαίνει καὶ βγαίνει ἀνοίγει καὶ τὰ δυὸ φύλλα τῆς πόρτας σὰν νὰ ἔχη νὰ περάσῃ κανένα μπουζούλο, κ' ἔπειτα ἡ πόρτα κλείνει μόνη της... Καὶ δὲν εἶνε ἀηδίας;

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Ὑποτίθεται ὅτι οἱ πόρτες δὲν κλείνουν μόναις· κάποιοι ὑπρέτης εἶνε ἀπὸ πίσω καὶ κλείνει.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Κάθε κάμαρα λοιπὸν καὶ ὑπρέτης ὥραϊον οἰκοκυριό! Αὐτὰ ἔρχεται νὰ μάθῃ κανεὶς ἔς τὸ θέατρο; Καὶ μοῦ ἔλεγες χθὲς πῶς τὸ θέατρον εἶνε σχολεῖον μορφώσεως ἡθῶν· ὥραϊα ἦθη μορφώνει. Κύπταξε κρουσομιλήματα ἐκείνη ἡ γοντῆρ ποῦ φωνάζει μαζί μ' ἐκεῖνον τὸν κοντὸ μὲ τὸ μούς. Δὲν ντρέπεται παντροσιμένη γυναῖκα; Καὶ ὁ ἄντρας της κουφὸς εἶνε καὶ δὲν ἀκούει τὰ ξεφωνητά της.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Μὴν τὰ παίρνῃς τὰ πράγματα ἔτσι τραγικά.

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Τώρα θὰ μοῦ πῆς πῶς θὰ ἦσουν πολὺ εὐχαριστημένους, ἂν εἶχες τὴν τύχην ἐκεῖνου μὲ τὸ μούς... Βλέπω δὲ καὶ μὲ τί γουρλωμένα μάτια τὴν κутτάζεις τῆ φωνακλό.

Ο ΚΥΡΙΟΣ. — Μὰ ἐπὶ τέλους γιατί ἤλθα; γιὰ νὰ κλείσω τὰ μάτια μου καὶ ν' ἀκούω ἐμένα;

Ἡ ΚΥΡΙΑ. — Ὅχι, κύριε· ἤλθες μὲ τρεῖς σκοποὺς καὶ τοὺς τρεῖς ἐναντίον μου· πρῶτον νὰ μοῦ σπάσης τὰ κόκκαλα εἰς τοὺς πάγκους αὐτοῦς, δευτέρον νὰ μὲ δηλητηριάσης μὲ τὸ πατσουλί καὶ τρίτον νὰ μοῦ διαφθερῆς τὰ ἦθη.

Ο ΚΥΡΙΟΣ.— Σὲ παρακαλῶ, σῶπα· ὁ κόσμος γελᾷ μαζίι μας.

Η ΚΥΡΙΑ.— Γελᾷ μαζίι σου· σὲ οἰκτεῖρει, καὶ ἔχει δίκαιον. Ἄν σοῦ ἀρέσει αὐτὸ μείνε· ἐγὼ φεύγω, ἔσκασα, δὲν ἀντέχω. Ἔλα, ἔλα, πάμε ἔς τὸ ταμεῖο νὰ πάρουμε πίσω τὰς δέκα δραχμὰς· θὰ χαλάσω τὸν κόσμο γιὰ νὰ μᾶς δώσουν πίσω τὰ λεπτὰ μας· θὰ τοὺς πᾶω ἔς τὴν ἄστυνομίαν. Ἐστὺ νὰ ἔρχεσαι μαζίι καὶ νὰ μὴ μιλᾷς, ἀφοῦ δὲν εἶσαι ἄξιος γιὰ τίποτε· ν' ἀφήσῃς ἔμμένα νὰ τοὺς βάλω γνώσι. Ἄκουσ ἐκεῖ νὰ ἔρχεται κανεὶς ἔς τὸ θέατρο γιὰ νὰ ἰδῇ αὐτά... Ὅριστε... ἄρχισαν καὶ τὰ φίλιὰ τώρα...

Ο ΚΥΡΙΟΣ.— Μὰ ἀφοῦ εἶνε μητέρα καὶ γυιὸς γιὰ τί νὰ μὴ φιληθοῦν;

Η ΚΥΡΙΑ.— Θέλεις νὰ τὰ σκεπάσῃς κι' ὅλα! Ποῦ βρέθηκε μητέρα συνομήλικη μὲ τὰ παιδιὰ της; Τὸ λέει ἔτσι ψέμματα ἀπὸ ντροπὴ· θὰ μείνῃς νὰ τοὺς καμαρώσῃς; Ἐγὼ φεύγω.

Ο ΚΥΡΙΟΣ.— Στάσου τουλάχιστον νὰ τελειώσῃ

ἡ πράξις.

Η ΚΥΡΙΑ.— Ἐφυγα!..

Η ΚΥΡΙΟΣ.— Θὰ ἀναστατώσωμε τὸν κόσμο γιὰ νὰ περάσωμε.

Η ΚΥΡΙΑ.— Ἄν δὲν πᾶς ἐμπρὸς ἐσὺ ν' ἀνοίξῃς δρόμο, θ' ἀρχίσω νὰ περιπατῶ ἐπάνω ἔς τὰ γόνατα τῶν καθισμένων.

Ο ΚΥΡΙΟΣ.— Μὰ ἔχε λίγην ὑπομονήν, ἐπὶ τέλους.

Η ΚΥΡΙΑ.— ὦ! ὦ! τὰ νεῦρά μου!..

Πιπτεῖ εἰς τὰς ἀγκύλας τοῦ Κυρίου λιπόθυμος. Αὐτὸς δὲ, βοηθούμενος ἐπὶ τινοῦ ἀγνώστου, τὴν φέρει εἰς τὴν ἄμαξαν.

Ο ΑΓΝΩΣΤΟΣ, ἀπαραιρετῶν τὸν Κύριον.— Ἄν μὲ χρειασθῆτε καμμίαν φορὰν διὰ τὴν Κυρίαν σας, ὀρίστε τὸ ἐπισκεπτήριόν μου.

Ο ΚΥΡΙΟΣ, ἀναγινώσκων.— «**Σιδερόχερτος**, θηριодаμαστής».

Μίμησις

ΔΣ

ΕΝ ΤΩ ὨΚΕΑΝῷ

ΣΚΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

.... Ἦτο ἡ ὥρα τῆς γενικῆς καθαριότητος. Ὁ οὐρανὸς αἴθριος· τὸ πλῆθος τῶν ἐπιβατῶν τῆς τρίτης θέσεως συνηγμένον παρὰ τὴν πρῶραν. Τὰ πάντα λοιπὸν ἐφαίνοντο αἴσια καὶ εὐνοϊκὰ διὰ τὴν ἐπιχειρήσιν μου, ὅπως ἀναμιχθῶ καὶ συνδιαλεχθῶ μετὰ τῶν μεταναστῶν. Δὲν ἐβράδυνα ὅμως νὰ ἐννοήσω ὅτι ἡ ἐκτέλεσις ἦτο δυσχερεστέρα ἀφ' ὅσον ἐνόμιζον. Ἐνῶ διηρχόμην ἐγγύθεν τῶν καθημένων, προσέχων ὅπως μὴ πατήσω τὸν πόδα κανενός, ἤκουσα νὰ λέγουν ὀπισθέν μου: «Τόπον εἰς τοὺς κυρίους!» καὶ στραφεὶς συνήτησα τὸ βλέμμα ἐνὸς χωρικοῦ, ὅστις μὲ ἠτένιζε μειδιῶν μὲ ἔκφρασιν ἐπικυροῦσαν τολμηρῶς τὸ σαρκαστικὸν νόημα τῆς ἐπιφωνήσεώς του. Ὀλίγον περαιτέρω, ὅτε ἐξέτεινα τὴν χεῖρα διὰ νὰ θεωπέσω παιδίον τι, ἡ μήτηρ του τὸ ἀπέσυρε μετὰ δυσμενεῖας, χωρὶς νὰ μὲ κυττάξῃ. Ἀδυνατῶ νὰ ἐκφράσω τὴν οὐδύνην, ἣν ἠσθάνθην. Δὲν εἶχα ἀναλογισθῆ τὴν ψυχικὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἦτο φυσικὸν νὰ εὐρίσκωνται πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνων, εἰς ὧν τὸ πνεῦμα ἀνεκुकῶντο ἀκόμη αἱ ἀναμνήσεις τοῦ ἀνυποπόρου βίου, πρὸς διακοπὴν τοῦ ὁποίου ἠναγκαζόντο νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν πατρίδα των, οὐδὲ τὴν ζωρὰν εἰσέτι μνησικακίαν των κατὰ τῆς συμμιγοῦς φάλαγγος τῶν ἰδιοκτητῶν, τῶν εἰσπρακτῶν, τῶν ἐπιβατῶν, τῶν δικηγόρων, τῶν πρακτῶν, τῶν ἀρχῶν, πάντων καλουμένων παρ' αὐτῶν διὰ τοῦ περιοριστικοῦ ὀνόματος κύριοι, θεωρουμένων δὲ πάντων συλλήβδην ὡς συνομοσάντων ἐπὶ ζημίᾳ αὐτῶν καὶ ὡς πρωτοργῶν τῆς ἐαυτῶν συμφορᾶς. Δι' αὐτούς ἐγὼ ἤμην εἰς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς τοιαύτης τάξεως. Οὐδὲ εἶχα ἀναλογισθῆ ὅτι ἦτο ἐπόμενον ὡς ἐκ τῆς ψυχικῆς ταύτης καταστάσεως νὰ εἶνε ἰδια-

ζόντως παρ' αὐτοῖς μισητὸς ὁ κάτοικος τοῦ μικροῦ ἐκεῖνου προνομιοῦχου παρὰ τὴν πρῶμην κόσμου, εἰκόνας καὶ ὁμοιώματος τοῦ ἄλλου κόσμου, οὗ ἀπηλλάγησαν, ὅστις τοὺς συνόδευε καὶ ἐν αὐτῇ τῇ θαλάσῃ ὡς βρουλάξ, μεταβαίνων ἐπίτηδες νὰ ἐκμυζήσῃ τὸ αἷμα των μέχρι τῆς Ἀμερικῆς. Τούτου θεθέντος, ἦτο ἀδύνατον αὐτοὶ νὰ ἐννοήσωσι τὸ εὐσέβαστον καὶ εὐμενὲς αἶσθημα, ὑφ' οὗ ἠγόμην, ἀπερισκεψία δὲ θὰ ἦτο νὰ ἐπιχειρήσω ἐξ ἐφόδου, ὅπως συνάψω ὁμιλίαν μετὰ τίνος ἐξ αὐτῶν. Ἄν τὸ ἔπραττον, θὰ μ' ἐξελάμβανον ὡς ἀγόμενον ὑπὸ περιεργείας σκληρᾶς, ὅπως ἀκούσω τὰς διηγήσεις τῶν συμφορῶν των, ἢ θὰ μὲ ὑπέθετον ὡς ραδιοῦργόν τινα, ἐργολάβον δόλιον, ἐπιβιβασθέντα ἐπίτηδες ἐπὶ τοῦ *Falulatio* πρὸς λαθραίαν μίσθωσιν ἐργατῶν, ἄνευ ὀχληροῦ συναγωνισμοῦ. Συνεπεῖα τῶν σκέψεων τούτων ἀπέπτυσαν προτωρινῶς πᾶσαι αἱ ἐλπίδες μου.

Τότε ἔρριψα τὸ σιγάρον μου καὶ ἤρχισα νὰ περιφέρωμαι παρατηρῶν τοὺς ἰστοὺς καὶ τὰ σχοινία, ὡσανεὶ δῆθεν ἠσυχολούμην μόνον περὶ τοῦ ἀτμοπλοίου· κρυφίως ὅμως ἔτεινα τὸ οὖς καὶ ἠκροώμην. Πολλοὶ ὅμοιοι πάγιοι εἶχον ἤδη σχηματισθῆ, ὅπως συμβαίνει πάντοτε μετὰξὺ ἐπιβατῶν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας ἢ τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγελματός. Οἱ πλεῖστοι ἀπετελοῦντο ἐκ χωρικῶν δὲν ἐδυσκολεύθη δὲ νὰ ἐννοήσω ὅτι τὸ πρωτεύον θέμα τῶν συνδιαλέξεων ἦτο ἡ θλιβερὰ κατάστασις τῆς ἐν Ἰταλίᾳ γεωργικῆς τάξεως — ὁ μέγας συναγωνισμὸς ἐργατῶν ἐπ' ὀφρειαῖ ἀποκλειστικῆς τῶν γεωκτημόνων καὶ τῶν ἐκμισθωτῶν — ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ ἡμερομισθίου — ἡ ὑπερτίμησις τῶν τροφίμων — αἱ ἄνευ ἐργασίας ὧραι τοῦ ἔτους — τὰ ἄφορα ἔτη — ἡ ἀπληγία τῶν κυρίων — ἡ ἔλ-